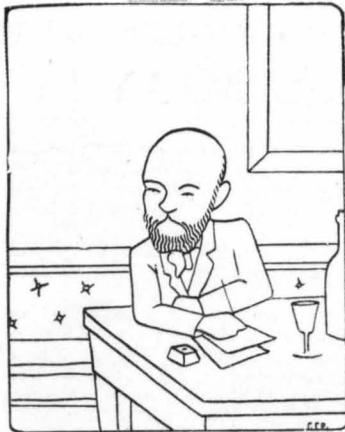

Η ΜΕΓΑΛΟΥΨΙΑ ΚΑΙ Η... ΠΑΡΑΦΡΟΣΥΝΕΣ ΤΗΣ

ΠΩΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΟΥΣΑΝ ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

(Συνήθειες, αδυναμίες, εξωφρενισμοί, ψυχώσεις, κτλ. κτλ.)

'Ο Πάολ Βερλαίν έγραφε τούς μουσικωτάτους στίχους του πίνοντας άφθονο άφέντι...

Β'
Ίδου σήμερα μερικώς άκόμα πληροφορίες, σχετικές με τόν τρόπο πού εργαζόντουσαν διάφοροι ξένοι συγγραφείς και τις εξωφρενικές συνήθειες και ιδιοτροπίες τών :

'Ο Δουμάς πατήρ, όταν έγραφε, ειχαριστιόταν νά πίνει από ένα μεγάλο ποτήρι χυμό λεμονάδα, αντίθετα απ' τόν Μπαλζάκ, ό οποίος προτιμούσε βαρύτατον καφέ και βαρύ τσιγάρο. Πολλά τσιγάρα επίσης κάπνιζε όταν έγραφε και ή Γεωργία Σάνδη, ενώ ό Μουσέ είχε

άκατανίκητη μαγία με τό άφέντι, πού τόν υποβοηθούσε βέβαια στην έμπνευσι, μα πού τόν ώδήγησε ωόλας στον τάφο πούλ σύντομα.

'Ο Άλέξανδρος Δουμάς υιός, έννοιθε κέρφι για γράψιμο, όταν άκουγε νά παίζουν πιάνο. Γι' αυτό είχε φροντίσει νά υπάρχει στον διπλό του γραφείο του δωμάτιο ένα πιάνο, στό όποιο καθόταν πού και πού ή σύζυγός του κ' έπαιζε μερικά υποβλητικά κομμάτια, για νά τόν έμπνεί.

'Ο ποιητής Ζερφά ντε Νερβάλ σημείωνε πάντα με μολύβι, όπουδήποτε κ' άνθροκόταν, τις σκέψεις πού τού ερχόντουσαν στό μυαλό πάνω σε διάφορα στρατούχαρτα, τά όποια έχωνε κατόπι στις τσέπες του.

'Όταν λοιπόν επρόκειτο νά γράψη κανένα άρθρο ή κομμάτι επιφύλλιδα, έτρεχε στό τυπογραφείο, άδειάζε τις τσέπες του, έβγαζε τά χιλια—δύο στρατούχαρτα με τις σημειώσεις του, ανακατεμένα κ' αυτά μ' ένα σωρό άλλα μικροτάγματα, πενήντες, στυπούχαρτα, κομπιά, σπάγγους, τριμμάτια ψαμιού και κάνοντας μιά γενική ενθάβαρισι, ξεχώριζε τις σημειώσεις του κ' επί τή βάσει αυτών άρχιζε πλέον νά γράφη γρήγορα, άπρόσκοπτα και χωρίς καμιά διστακτιή.

'Ο πιο κλασικός όμοιος τύπος άταξίας και μπερμεμοιού, ήταν άσφαλώς ό γλυκύτατος ποιητής Παύλος Βερλαίν, ό όποιος έγραφε τά ποιήματά του «έν παντί τόπω και χρόνω»: στό καφενείο, στην ταβέρνα, στό πάρκο, στό δρόμο, τό πρωί, τό βράδυ, τά μεσάνυχτα, τό μεσημέρι, ύποτε κ' όπου τού ερχόταν ή όρεξι.

Τά περισσότερά του όμοιος και τά καλύτερά του ποιήματα τάγραψε ό Βερλαίν μέσα στό καφενείο, πίνοντας άφέντι. Τό πάθος του πρός τό πιστό αυτό ήταν τόσο δυνατό, ώστε τόν ώδήγησε στον άλκοολισμό και τέλος στό θάνατο. Μα ήταν για τό Βερλαίν τό

σον όμορφιές, έγώ ό κατάχλιμος και μαρομαμένος; Κι' ότι είνε δυνατόν τά μάτια μου νά γλαφώσουν με λακμαγία, θεωρώντας κάλλη πού ήταν άλλοτε δικά μου, ενώ τώρα με κρατούνε σε άπόστασι φρικτή, δίχως άφορηή κ' αίτια;

Βγάλετο απ' τό νού σου, τριπφερή και παλιά μου άγάπη. Άς παίξεις, άν υποκρίνεσαι, στασιμάτησε, όσο είνε καιρός άκόμα, τό άσυλλόγιστο αυτό και επανιδνιο παριλάδι σου. Τυραννίστρια για σένα πού πούλ από δυό μήνες και μου φάνηκαν τά βάσανα τών δυό αυτών μηνών σαν βάσανα δυό αιώνων. Είνε αδύναμες, γλυκειά μου 'Ιουλία, ή πλάτες και οι ώμοι μου για τό τεράστιο αυτό φορτίο. Με λυσσασμένη και στερνή προσπάθεια τό κρατώ άκόμα, μα τρέξε γρήγορα και βοήθησέ με, όσο μιάς παίρνει ό καιρός, για νά τό βγάλω απ' τή ράχι μου.

'Άλλοιώς, πρόσεξε, 'Ιουλία, πρόσεξε, άγαπημένη μου... 'Άλλοιώς τό βάρος τό τεράστιο θά με τσακίση γρήγορα. Και πριν με τσακίση, 'Ιουλία μου, φώδε τόν ματσών μου και χαρά της ψυχής μου, πρόσεξε! Θά πετύχω πριν σβύσω, νά... σβύσης κ' εσύ μαζί μου!

'Ο Βίκτωρ Ουγκώ έγραφε όρθιος στό γραφείο του...

μόνο πιστό πού προσαλούσε, πού ξιπνούσε τόν ποιητικό του οίστρο και τόν έκανε νά γράψη τά μουσικωτάτα ποιήματά του.

Άφνε σχετικώς, ότι ύστερα από μερικά ποτηράκια άφέντι, ό Βερλαίν γινόταν άλλος άνθρωπος. Τά μάτια του παίρναν μιά παράξενη λάμψη, τό πρόσωπό του φωτιζόταν και γελοούσε πρόσχαρα, καταλαμβανόταν από πικρέτο τρέλλας, ξεφώνιζε χαρούμενα, χειροφροτούσε και τέλος έπεφτε σ' ένα νευρικό γρήγορο γράψιμο, γεμίζοντας τά φύλλα τού χαρτιού με στίχους.

'Αντιθέτως πρός τούς προαναφερθέντας ποιητές, ό Βίκτωρ Ουγκώ ήταν τακτικός στην δουλειά του.

'Ο Ουγκώ σκρινόταν τό πρωί στις πέντε με ξεκουρασμένο και διανεύστατο μυαλό και μετά τό λουτρό του, άμέσως άρχιζε νά γράφη όρθιος μπροστά σ' ένα ψηλό γραφείο πού είχε τοποθετήσει επίτηδες μέσα στον κούτσονα του, δίπλα στό μεγάλο φωτεινό παράθυρο πού έόλεπε πρός έναν δεικροφωτισμένο κήπο. 'Ο συγγραφέας τών «'Αθλιών» μεταχειριζόταν χαρτί μεγάλου σχήματος και πέννα από φτερό λευκής χήνας, έγραφε δέ τακτικά τέσσερα τετραστίχα περίπου την ήμερα και δυό σελίδες μυθιστορήματος.

'Ο διάσημος φυσιοδίφης Μπιρόν σκρινόταν επίσης πούλ πρωί, στις πέντε, κ' άφού έκανε μερικώς βόλτες στον κήπο του, κατευθυνόταν κατόπι στό σπουδαστήριό του κ' εκεί άρχιζε νά υπαγορεύη στον γραμματέα του, επί ώρες ολόκληρες. 'Η δουλειά σταματούσε τό μεσημέρι, για νά επαναληφθώ πάλι τό απόγευμα.

'Ο Γκαίτε άφιέρωνε στην δημοσιογραφική του εργασία τις προινές ώρες, όταν τό μυαλό είνε φρέσκο και ξεκούραστο.

'Ο 'Αγγλος μυθιστοριογράφος Ντίκενς, έγραφε τακτικά τρεις σελίδες την ήμερα. Είχε δέ τόση τάξι στην δουλειά του, ώστε ό κόσμος νά χαλούσε γύρω του, ν' ανετρέπετο τό σήμαν, αυτός θάγραφε τις τρεις σελίδες του, καλές ή κακές, άδιάφορα.

'Ο 'Όφμαν πάλι είχε την περιέργη συνήθεια, κατά τό διάστημα της εργασίας του, νά τρώγη ή νά πίνει κάτι άνάλογο με... τό θέμα πού τόν άπασχολούσε! «Δέν θά μπορούσα, έλεγε, νά φαντασθώ ή νά περιγράψω, κατά τόν δικό μου τρόπο, τή σκηνογραφία ενός περιβολιού ή την ψυχολογία της κόρης τού περιβολιάρη, άν δέν έτρωγα ένα ώραίο πορτοκάλι ή άν δέν έπινα τόν χυμό δυό-τριών λεμονιών».

Τά λεμόνια άρεσαν στον 'Όφμαν ύπερβολικά, χωρίς νά περιφρονη, έννοιετα, και τ' άλλα φρούτα. Άκόμα τρελλανόταν για τό δινιτά ήδύτητα. Μέσα στό γραφείο του, τέλος, διατηρούσε πάντοτε φρέσκα λουλούδια τού άγρού και κλαδιά φιλιράς ή κισσού.

Θέλετε τώρα νά μάθετε και μιά ιδιοτροπία τού δικού μας μεγάλου δημοσιογράφου Βλασίου Γαβριηλίδου;

'Ο Γαβριηλίδης λοιπόν έγραφε τά άρθρα του πάνω σ' ό,τιδήποτε χαρτί τύλιγε μπροστά του: Στο πίσω μέρος χρησιμοποιημένων φακέλλων, σε στρατούχαρτα, σε μικρά χαρτόνια, σε λογις-λογις λευρίδες χαρτιού. Κι' όμως τά άρθρα του αυτά ήταν ύπερορα, άφθαστα, μοναδικά στό είδος τους.

Αυτές είνε ή περιέργη ιδιοτροπία τών συγγραφέων. 'Αλλά έκείνο πού κάνει τούς μεγάλους συγγραφείς, δέν είνε καθόλου βέβαια ή ιδιοτροπία και ή διάφορες συνήθειές των. Είνε τό ταλέντο. Μπορεί νά πίνει κανείς τόνους άφέντι. Ποτέ δέν θά γίνει Βερλαίν. Γιατί, όπως τό λέμε άλλοτε και στη σελίδα τού Κάριτ Ποστάλ, για νά γραφώ ένα τέλειο ποίημα ή ένα τέλειο πεζογράφημα, χρειάζεται ιδιοφυία. Ταλάν. Και μόρφωση επί πλέον. Και δουλειά εδουνηδίτη. Πάνω όμως απ' όλα, ταλέντο και πάλι ταλέντο.

ΑΚΟΥΑΡΕΛΑ

Μπόρα δροσάτη τού Μαγιού με τρέλλο (χαλάς, είν' ή βροντή σου χάιδεμμα κ' ή άστρα—πη σου νάζι. Και τά λευκά σπιτόπουλα στον έρμο για—(λόν δξω) ό Μάης μ'ένα ούράνιο τά στεφανώνει τόξο. Π. ΝΙΡΒΑΝΑΣ